

**ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ
ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**

Τμήμα: α) Φυτοπαθολογίας,
Εργαστήριο: α) Μυκητολογίας,
β) Βακτηριολογίας.
Πληροφορίες: Δρ Α. Μαρκέλλου, Δρ Μ. Χολέβα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΗΔΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΟΖΑΝΗΣ
ρομ. Πρωτ. 13794/19.6.2018
πληροφορία 26-7-18

Κηφισιά

25 ΙΟΥΛ. 2018

Αρ. Πρωτ.: 4372

Προς:
Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
Π.Ε. ΚΟΖΑΝΗΣ
Διοικητήριο
Δημοκρατίας 27
501 31 ΚΟΖΑΝΗ
Κοιν.: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου
υπόψη κ. Χ. Αραμπατζή¹
Συγγρού 150
176 71 ΚΑΛΛΙΘΕΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Θέμα: Εργαστηριακή εξέταση δειγμάτων φυτών λεβάντας.

Σχετ.: Έγγραφα σας με αρ. πρωτ. 112690/10699/19.6.2018 και 122350/11615/3.7.2018

Σας γνωρίζουμε ότι στα φυτά λεβάντας που αφορούν τα ως άνω σχετικά έγγραφα, μετά από εργαστηριακή εξέταση, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Στις ρίζες και το λαιμό μερικών ασθενών φυτών διαπιστώθηκε η παρουσία μυκήτων των γενών *Rhizoctonia* και *Fusarium*. Με βάση όμως το μεγάλο ποσοστό της ζημιάς (40%) και τη συμπτωματολογία των ασθενών φυτών που περιγράφετε στο Πληροφοριακό Δελτίο σας (ξήρανση υπέργειου μέρους αρχικά, στη συνέχεια αναβλάστηση που καταλήγει σε ξήρανση του φυτού), θεωρούμε ότι οι παραπάνω μύκητες δεν είναι το πρωτογενές αίτιο της ζημιάς αλλά ότι αναπτύχθηκαν δευτερογενώς πιθανόν λόγω προσβολής των φυτών από το φυτόπλασμα *Candidatus Phytoplasma solani* (βλέπε σημείο 2 του παρόντος εγγράφου). Ως εκ τούτου, για την αντιμετώπιση των παραπάνω μυκήτων δε συνιστάται η λήψη άλλων μέτρων πέραν εκείνων για την αντιμετώπιση του φυτοπλάσματος.
- Στα φύλλα και τα άνθη των ως άνω φυτών λεβάντας ανιχνεύτηκε με σειρά μοριακών δοκιμών η παρουσία του φυτοπλάσματος *Candidatus Phytoplasma*

Δ/νση: Στ. Δέλτα 8, 145 61 Κηφισιά, Ν. Αττικής Τηλ.: 210-8180 259, Fax: 210-8077506, E-mail: m.holeva@bgl.gr

1. Τα αποτελέσματα αφορούν αποκλειστικά στα προσκομισθέντα δείγματα.

2. Η παρούσα έκθεση αποτελεσμάτων απαγορεύεται να αναπαράγεται μερικώς.

solanī που προκαλεί τη γνωστή ασθένεια "stolbur". Το εν λόγω παθογόνο δεν ανιχνεύτηκε στα φύλλα ή στα άνθη του φυτού που στάλθηκε συμπληρωματικά με τη σήμανση "υγιές φυτό". Συναφώς σημειώνεται ότι το παθογόνο αυτό μεταδίδεται με έντομα-φορείς που ανήκουν στα κοινώς ονομαζόμενα "τζιτζικάκια". Γενικά η εκδήλωση της ασθένειας ευνοείται κατά τους θερμούς και ξηρούς μήνες του καλοκαιριού, όταν οι καιρικές συνθήκες υποχρεώνουν τα έντομα-φορείς να μεταναστεύουν από τα άγρια-φυτά σε καλλιεργούμενα φυτά-ξενιστές.

Για την αντιμετώπιση της ασθένειας δεν υπάρχουν θεραπευτικά μέσα, και γενικά συστήνονται τα ακόλουθα προληπτικά μέτρα:

- Εκρίζωση και καταστροφή των ασθενών φυτών όσο το δυνατόν ταχύτερα μετά την εκδήλωση των πρώτων συμπτωμάτων.
- Εκρίζωση και καταστροφή των ζιζανίων (όπως *Convolvulus* sp. κ.ά.) που αποτελούν ξενιστές του φυτοπλάσματος και των εντόμων-φορέων του, καθ'όλη τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου.
- Αποφυγή καλλιέργειας στην περιοχή, στο μέτρο που είναι δυνατό, άλλων ευπαθών φυτών, όπως τομάτας, πιπεριάς, μελιτζάνας και καπνού.
- Ψεκασμοί των φυτών με εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά σκευάσματα για την αντιμετώπιση των εντόμων-φορέων του φυτοπλάσματος, ακολουθώντας τις οδηγίες του Παρασκευαστή Οίκου.
- Φύτευση υγιών φυτών κατά την εγκατάσταση νέων φυτειών. Συναφώς σημειώνεται ότι στη βιβλιογραφία αναφέρεται ότι η χρήση ανεκτικών/ανθεκτικών στο παθογόνο ποικιλιών λεβάντας έχει συμβάλλει στον περιορισμό των ζημιών από την ασθένεια. Ωστόσο, είναι προφανές ότι η χρήση νέων ποικιλιών θα πρέπει να γίνεται μετά από αδιολόγηση της προσαρμοστικότητάς τους στις τοπικές συνθήκες καλλιέργειας, και της απόδοσής τους ανάλογα με την προοριζόμενη χρήση των προϊόντων τους.
- 3. Στα φυτά του δείγματος διενεργήθηκε επιπλέον εργαστηριακή εξέταση για το φυτοπαθογόνο βακτήριο *Xylella fastidiosa*, τα αποτελέσματα της οποίας ήταν αρνητικά ως προς την παρουσία του εν λόγω βακτηρίου.

Συνημμένο για ΥΠΑΑΤ:

Αντίγραφα των εισερχόμενων εγγράφων που συνόδευαν το δείγμα

Δ/νση: Στ. Δέλτα 8, 145 61 Κηφισιά, Ν. Αττικής, Τηλ.: 210-8180 259, Fax: 210-8077506, E-mail: m.holeva@bpi.gr

1. Τα αποτελέσματα αφορούν αποκλειστικά στα προσκομισθέντα δείγματα.
2. Η παρούσα έκθεση αποτελεσμάτων απαγορεύεται να αναπαράγεται μερικώς.